

Transporto rinkos statistinių rodiklių apžvalga (2018 m. sausio–rugsėjo mėn.)

1. Pagrindiniai šalies transporto sektoriaus ekonominiai rodikliai.
2. Krovinių vežimo geležinkelių, kelių transportu bei krovos Klaipėdos uoste ir oro uostuose rodikliai.
3. Geležinkelių transportas.
4. Krova Klaipėdos ir Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose.
5. Kelių transportas ir valstybės sienos kirtimas.
6. Oro transportas.
7. Išvados.

1. Pagrindiniai šalies transporto sektoriaus ekonominiai rodikliai

Lietuvos transporto sektorius išlaiko tvarų augimą. 2018 m. pirmųjų dviejų ketvirčių pagrindinių transporto rodiklių nuoseklus augimas, rodo tai, kad atsigavus Europos Sąjungos ekonomikai ir susidarius transporto paslaugų deficitui rinkoje, Lietuvos vežėjai tuo puikiai pasinaudojo – investavę ir išplėtę savo transporto parkus, įsitvirtino Europos Sąjungos rinkoje ir toliau didino krovinių vežimo ir krovos, transporto paslaugų eksporto ir transporto paslaugų pajamų apimtį (1 lentelė). Taip pat atsigavęs transporto paslaugų eksportas su Rytų rinkos šalimis, Rusija ir Baltarusija (1 pav.), leidžia ir toliau prognozuoti nuosaikų sektoriaus augimą.

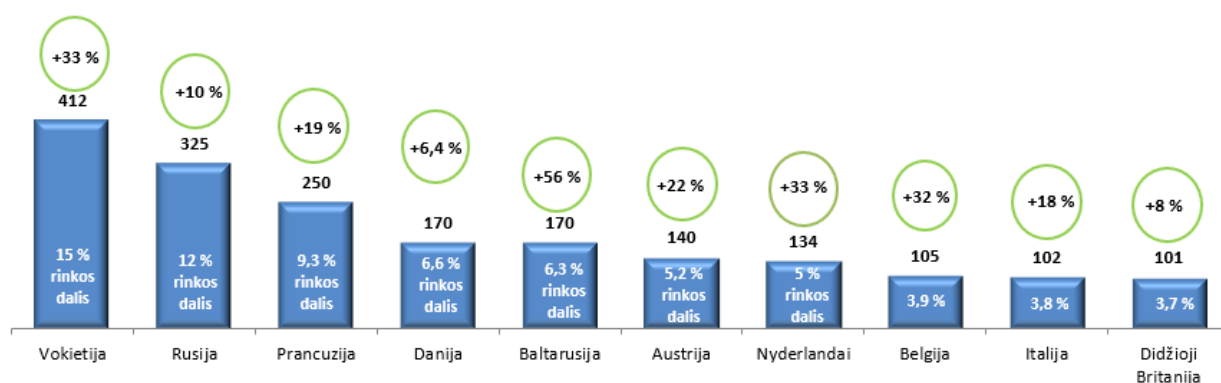
	2016 m.	2017 m.	2018 m. I-II ketv.	Pokytis 17/18 I-II ketv.
1. Transportas, saugojimas ir ryšiai, mlrd. Eur*	4,572	5,076	2,514	2,7 %
Indėlis į BPV, proc.	13,1%	13,4%	14,2%	
2. Transporto paslaugų pajamos, mlrd. Eur	8,013	9,498	5,237	18,2 %
3. Transporto paslaugų eksportas, mlrd. Eur	3,871	4,891	2,683	18,6 %
4. Įmonių skaičius	7008	7505	7706	1,5 %
5. Darbuotojų skaičius	104 123	115 117	121 537	13,25 %

*išankstiniai duomenys

1 lentelė

Šaltiniai: Statistikos departamentas, Lietuvos bankas

Transporto paslaugų eksportas. Didėjantis Lietuvos transporto sektoriaus konkurencingumas, išaugino visų pagrindinių transporto paslaugų eksporto rinkų apimtį Vakarų ir Rytų šalyse – Vokietijoje, Rusijoje, Prancūzijoje, Danijoje ir Baltarusijoje. Transporto paslaugų eksporto vertė buvo 18,6 proc. didesnė nei prieš praėjusių metų laikotarpį ir sudarė 2,683 mln. Eur. Bendras transporto paslaugų balansas padidėjo 31,8 proc. (nuo 951,6 mln. Eur iki 1253,8 mln. Eur).

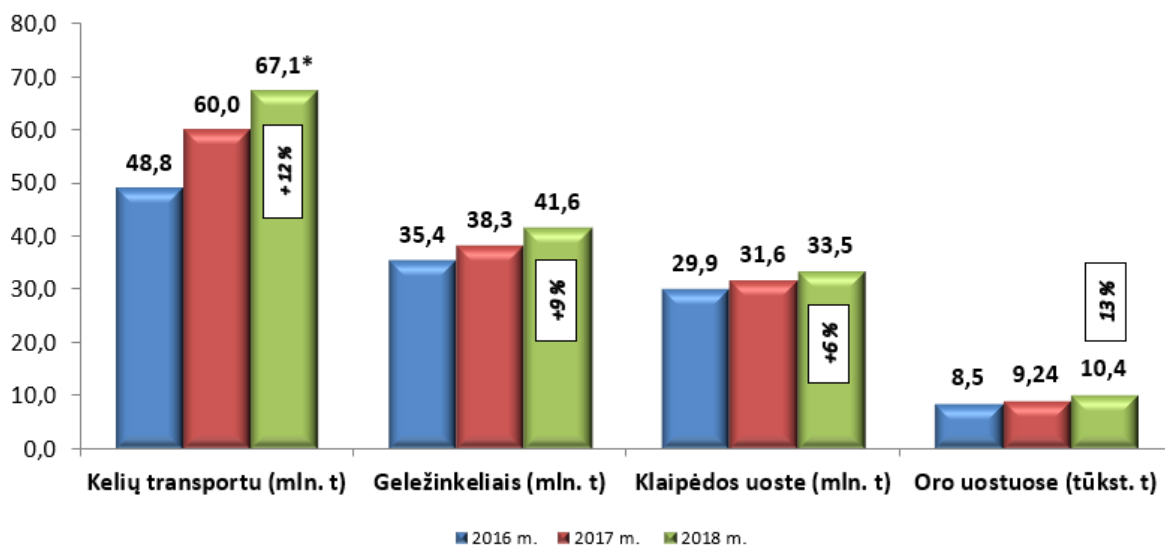

Šaltinis: Lietuvos bankas

1 pav. 2018 m. I-II ketv. Lietuvos transporto paslaugų rinkų TOP10, mln. Eur

2. Bendri krovinių vežimo geležinkelių ir kelių transportu bei krovos Klaipėdos uoste ir oro uostuose rodikliai.

Išankstinais duomenimis 2018 m. I-III ketv. krovinų vežimo **sausumos transportu apimtys** palyginus su 2017 m. atitinkamu laikotarpiu **augo 10,7 proc.** (iš viso 108,7 mln. t), iš jų padidėjo: **geležinkelių transportu 9 proc.** (viso 41,6 mln. t), **kelių transportu padidėjo 12 proc.** (viso 67,1 mln. t). Krovinų krova padidėjo **Klaipėdos uoste – 6 proc.** (viso 33,5 mln. t), **oro uostuose 13 proc.** (viso 10,4 tūkst. t) (2 pav.).

* išankstiniai duomenys

2 pav. 2016 m.–2018 m. Krovinų vežimo kelių, geležinkelių transportu, krovos Klaipėdos uoste ir oro uostuose rodikliai

Šaltinis: Statistikos departamentas, Oro uostų filialų svetainės

Geležinkelių transportu vežamų krovinų apimčių padidėjimą lėmė 16 proc. išaugęs tranzitas Klaipėdos uosto (12,9 proc.) ir Kaliningrado srities (20,8 proc.) kryptimis.

Kelių transporto vežimų apimtis įtakojo Lietuvos vežėjų, įsitvirtinusių Europos šalių rinkose, veiklos rezultatai.

Klaipėdos uosto krovos rodiklių augimą užtikrino 52,9 proc. išaugusi konteinerių krova, trąšų krova išlaikė praėjusio laikotarpio apimtį, sumažėjo naftos produktų (-10,5 proc.) suskystintųjų gamtinių dujų (-32 proc.) krova.

Oro uostų krovos rezultatus lėmė 37 proc. išaugęs aptarnautų krovinų kiekis Vilniaus oro uoste.

Išsamiau apie geležinkelio, kelių, oro transporto rodiklius ir krovą Klaipėdos jūrų uoste sekančiuose apžvalgos skyriuose.

3. Geležinkelių transportas

3.1. Geležinkelių transportu gabenamų krovinų rodikliai

AB „Lietuvos geležinkeliai“ per 2018 m. sausio–rugsėjo mėn. **pervežė 41,58 mln. t krovinų, t. y. 8,5 proc. daugiau** nei per 2017 m. atitinkamą laikotarpį.

2018 m. sausio – rugsėjo mėn. geležinkelių transportu vežami (4 pav.):

tranzitiniai krovinų srautai (kai vežami kroviniai geležinkelių transportu iš kitų šalių į Klaipėdos uostą išgabenimui/atgabenimui laivais apskaitomi tranzitiniais), kurie sudarė 54,1 proc. visų vežamų krovinų, **padidėjo 16 proc. (viso 24,03 mln. t)**. Iš jų:

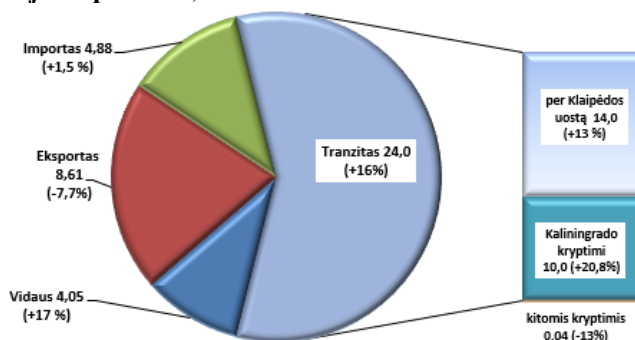
per Klaipėdą tranzitiniai srautai padidėjo 12,9 proc.– viso 14,0 mln. t.

Kaliningrado srities kryptimi didėjo 20,8 proc. – 10,04 mln. t.

eksportas sumažėjo 7,7 proc. – 8,61 mln. t;

importas (vidaus vartojimui) padidėjo 1,5 proc. – 4,88 mln. t;

vidaus pervežimai padidėjo 17 proc. – 4,05 mln. t.

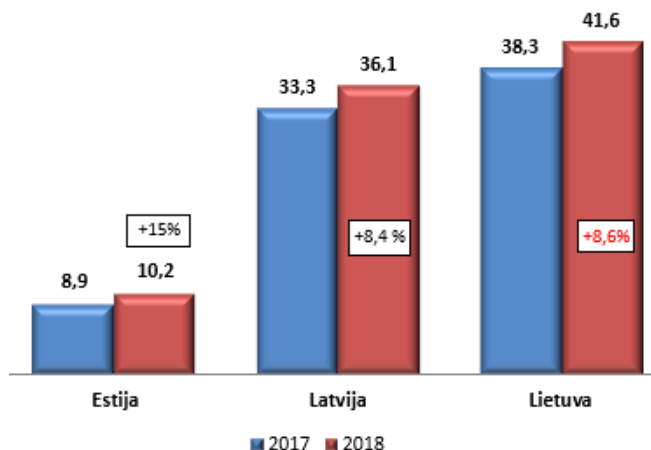

3 pav. 2018 m. I-III ketv. Krovinų vežimo geležinkelių transportu vežimo struktūra, mln. t

Nuo lapkričio pradėtas Kinijos krovinių vežimas kombinuotu būdu – jūra ir geležinkeliu, jau pervežta 200 vnt. kontenerių. Iš Kinijos į Lietuvą kroviniai atkeliauja per Baltarusiją. Į galutinę paskirties vietą Vokietijoje vežami kompiuteriai, buitinė technika ir kita įranga. Tuo tarpu iš Vokietijos per Lenkiją, Kaliningradą, Lietuvą ir kitas šalis Kinijos link gabenamos automobilių detalės ir pramonės prekės.

3.2. Geležinkelių transportu gabenamų krovinių palyginimas su Latvijos ir Estijos valstybėmis per 2018 m. I-III ketv. pateiktas 4 pav. Iš viso Baltijos valstybių geležinkeliais nagrinėjamu laikotarpiu buvo vežta 9,2 proc. daugiau krovinių (viso 87,9 mln. t).

Estijos geležinkeliais ir Latvijos geležinkeliais vežamų krovinių didėjo atitinkamai 14,7 proc. ir 8,4 proc. Estijos geležinkeliais vežamos naftos apimtys didėjo 3,6 proc., 22,2 proc. padidėjo trąšų vežimai. Latvijos geležinkeliais vežamos naftos, trąšų apimtys mažėjo atitinkamai 11 proc. ir 10,1 proc.

4 pav. Lietuvos, Latvijos ir Estijos krovinių gabenamų geležinkelių transportu apimtys, mln. t

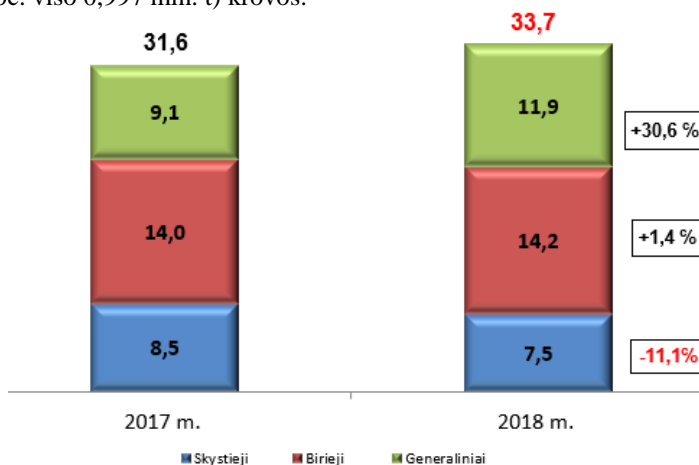
Baltijos šalių geležinkelių sujungusį krovinių traukinį „Amber Train“ ketinama plėsti į Lenkiją ir Suomiją. 2019 m. antrąjį ketvirtį „Amber Train“ maršrutu bus pasiūlyta puspriekabių vežimo paslauga. Intermodaliniu traukiniu kroviniai bus vežami 650 kilometrų ilgio maršrutu Šeštokai–Ryga–Talinai.

4. Krova Klaipėdos ir Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose

4.1. Krova Klaipėdos uoste

2018 m. I-III ketv. Klaipėdos uoste ir Būtingės terminale **krauta 40,6 mln. t krovinių**, t. y. 4,5 proc., daugiau palyginus su 2017 m. tuo pačiu laikotarpiu. Klaipėdos uoste krauta 33,7 mln. t, t. y. 6,4 proc. daugiau (5 pav.), Būtingės terminale – 3,9 proc. mažiau krovinių (viso 6,97 mln. t žalios naftos).

Krovinių augimas Klaipėdos uoste pasiektas dėl išaugusios kontenerių (+52,9 proc. viso 6,21 mln. t), geležies ir plieno konstrukcijų (+36 proc. viso 0,997 mln. t) krovos.

5 pav. Krova Klaipėdos uoste, mln. t

Skystųjų krovinių krovos sumažėjimą lėmė sumažėjusi naftos produktų (-10,5 proc.) suskystintųjų gamtinių dujų (-32 proc.) ir trąšų (-13,4 proc.) krova.

Birieji kroviniai išlaikė praėjusio laikotarpio rodiklius ir beveik nekito. Trašų krova kiek didėjo (+0,6 proc.), grūdų krova mažėjo (-25,7 proc.).

Generalinių krovinių augimą lėmė pagrindinių šio krovinio rūšies segmentų – konteinerių (+52,9 proc.), ro-ro krovinių (+6,2 proc.) ir geležies ir plieno gaminių, metalo konstrukcijų (+35,9 proc.) krovos rezultatai. Tiek konteinerių, tiek krovinių keltuose srautų didėjimą iš esmės lėmė naujų konteinerinių ir ro-ro laivybos linijų atsiradimas Klaipėdos uoste.

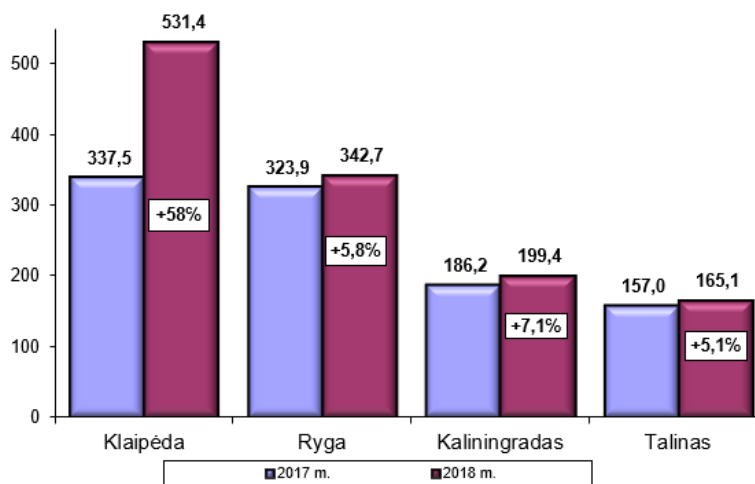
4.2. Krova Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose, tūkst. t.

Šaltinis: VĮ Klaipėdos valstybinė jūrų uosto direkcija

2 lentelė

2018 m. sausio–rugsėjo mėn. laikotarpiu Klaipėdos uoste pasiektas didžiausias atotrūkis nuo Rygos uosto, kur krova padidėjo 4,8 proc., iki 26,7 mln. t (išaugo anglių krova + 11,5 proc. iki 10,4 mln. t), Talino uoste krovos apyvarta kilo 9,3 proc., iki 15 mln. tonų. Tuo pačiu metu Ventspilio uoste krovinių sumažėjo 7 proc., iki 15 mln. t (mažėjo tiek anglių (-13,6 proc.), tiek naftos produktų (-8,7 proc.) krova). Liepojos uoste krova padidėjo 16,1 proc., iki 5,5 mln. t. Tai iš esmės lėmė 37,2 proc. išaugusi grūdų krova.

Gdanskio jūrų uosto krova augo 28 proc. t. y. nuo 28,4 mln. t iki 36,4 mln. t, iš jų augo konteinerių (sudaro 41 proc. visos uosto krovos) 28,5 proc. (viso 14,8 mln. t arba 1,439 mln. TEU), anglių 62,3 proc. (viso 5,43 mln. t), krito 35,8 proc. grūdų krova (viso 0,39 mln. t).

6 pav. Konteinerių krova Baltijos jūros rytinės pakrantės uostuose, tūkst. TEU

Klaipėdos uostas per šią metų pirmuosius tris ketvirčius konteinerių krovą augino sparčiausiai, akivaizdžiai pralenkdamas savo artimiausius kaimynus rytinėje pakrantėje (6 pav.). Tokie rezultatai pasiekti uoste pradėjus funkcionuoti konteinerių paskirstymo centrui – jame priimami okeaniniai laivai, gabenantys konteinerius, skirtus plukdyti fideriniais laivais į gretimų Baltijos šalių uostus.

5. Kelių transportas ir valstybės sienos kirtimas

Išankstiniais duomenimis krovinių vežimas kelių transportu per 2018 m. I-III ketv. laikotarpį padidėjo 12 proc. (iš viso 67,1 mln. t) (2 pav.). Krovinių kelių transporto ir perkraustymo veiklos pajamos taip pat augo. Vien tik per pirmąjį š. m. pusmetį šis rodiklis augo net 23,5 proc. (iki 2540 mln. Eur) ir sudarė 48,4 proc. visų sektoriaus pajamų.

Kelių transporto vežėjai aktyviai investuodami į inovatyvius technologinius sprendimus ir tobulindami veiklos procesus, reikšmingai didina vežimų pajėgumus Europos vežimų rinkoje. Daugiau nei 90 proc. parduodamų naujų vilkikų yra skirti tarptautiniams pervežimams. Šie veiksniai lemia ir augančią vilkikų paklausą, kuri ir 2019 m. turėtų taip pat augti.

Per 2018 m. I-III ketv. iš viso per Lietuvos pasienio kontrolės punktus (toliau – PKP) prie išorinių ES sienų į Lietuvą iš viso vyko 2 242 306 transporto priemonės, iš jų: 1 564 465 lengvieji automobiliai, 568 380 krovininiai automobiliai ir 109 461 kitos transporto priemonės.

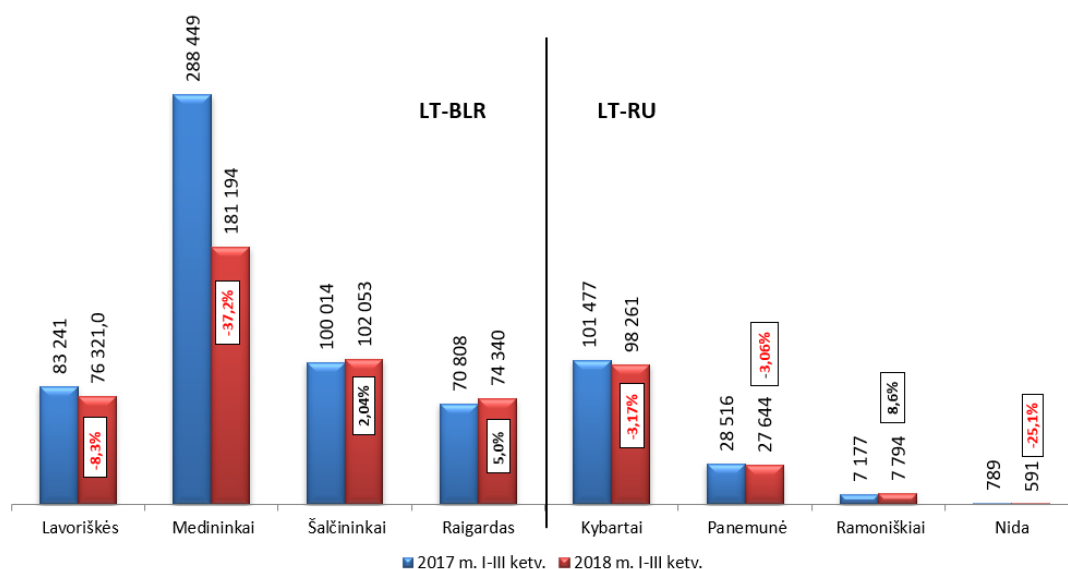
Per Lietuvos–Baltarusijos PKP transporto priemonių srautas padidėjo 1,1 proc. (iki 1 791 708 vnt.) iš jų sieną kirto: krovininiai automobiliai – 434 090 vnt. (- 20 proc.); lengvieji automobiliai – 1 269 300 vnt. (+ 12 proc.); kitos transporto priemonės – 88 318 vnt. (- 8,93 proc.).

Per **Medininkų PKP** transporto priemonių srautas ženkliai sumažėjo 28,8 proc., viso – 537 056 vnt. iš jų: **sumažėjo lengvųjų 24,9 proc.** (viso 306,9 tūkst. vnt.), **krovininių 37,2 proc.** (viso 181,2 tūkst. vnt.) (8 pav.) ir kitų transporto priemonių 14,4 proc. (viso 48,9 tūkst. vnt.) srautas.

Per **Lavoriškių PKP** transporto priemonių srautas padidėjo **4,85 proc.** (viso 339,7 tūkst. vnt.) iš jų sumažėjo: krovininių 8,3 proc. (viso 76,3 tūkst. vnt.), padidėjo lengvųjų 9,9 proc. (viso 254 tūkst. vnt.).

Per Lietuvos–Rusijos PKP – transporto priemonių srautas sumažėjo **2,9 proc.**, (iki 450 598 vnt.) iš jų sieną kirto:

krovininiai automobiliai – 134 290 (-2,7 proc.);
 lengvieji automobiliai – 295 165 vnt. (-4,1 proc.);
 kitos transporto priemonės – 21 143 vnt. (+15,5 proc.).

7 pav. Krovininių transporto priemonių srautai per pasienio kontrolės punktus 2017–2018 m. I-III ketv., tūkst. vnt.

Iki 2018 m. pabaigos Medininkų PKP numatoma įrengti dvi papildomas laikinas darbo vietas Valstybės sienos apsaugos pareigūnams. Tai turėtų padidinti esamą PKP pralaidumą iki Medininkų PKP rekonstrukcijos pabaigos.

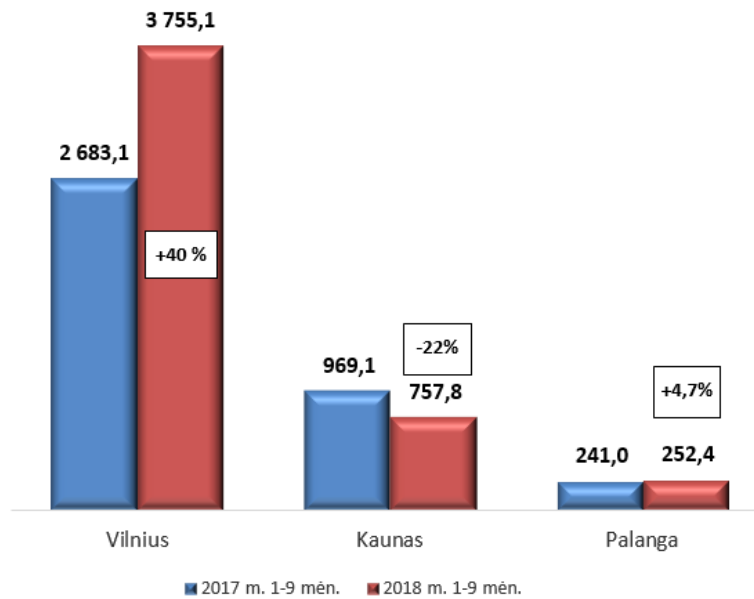
Medininkų PKP infrastruktūros modernizavimo ir plėtros eiga:

2018 m. III ketv. baigtos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros ir suformuotas naujas Medininkų PKP teritorijos žemės sklypas.

Šiuo metu baigiamas rengti Medininkų PKP infrastruktūros modernizavimo II-ojo etapo techninis projektas ir iki metų pabaigos numatoma atlikti projekto ekspertizę. Parengus pirkimo sąlygas, numatoma skelbti I-ojo ir II-ojo plėtros etapų rangos darbų bei statinio statybos techninės priežiūros paslaugų atlikimo viešojo pirkimo konkursus. Pasirašius rangos darbų sutartį su rangos konkurso laimėtoju, Medininkų PKP infrastruktūros pagrindinius modernizavimo darbus numatoma vykdyti 2019–2022 metais.

6. Oro transportas

2018 m. sausio–rugsėjo mėn. keleivių srautas Lietuvos oro uostuose augo 22,4 proc. (nuo 3892,5 tūkst. kel. iki 4763,8 tūkst. kel.). Didžiausias 40 proc. augimas pasiektas Vilniaus oro uoste (8 pav.), Palangos oro uoste aptarnautų keleivių skaičius išaugo 4,7 proc., Kauno oro uoste – 22 proc. mažėjo. Kauno oro uosto aptarnautų keleivių srautas yra mažesnis palyginti su pernai metų laikotarpiu, kuomet į šį oro uostą dėl Vilniaus kilimo tūpimo tako rekonstrukcijos darbų buvo perkelti keleivių srautai, tačiau oro bendrovių, nuolat vykdančių skrydžius Kauno oro uoste, keleivių ir skrydžių skaičius nuo metų pradžios išlaikė augimą.

8 pav. Aptarnautų keleivių skaičius VI „Lietuvos oro uostai“ filialuose, tūkst. kel.

Lietuvos oro uostų veikos rezultatus lėmė su oro vežėjais suderintos naujos verslo ir atostogų kryptys, skrydžiai didesniais orlaiviais, papildomi savaitiniai skrydžiai bei sudarytas palankesnis tvarkaraštis, siūlantis patogesnius jungiamuosius skrydžius. Didėjo ir užsakomųjų skrydžių paklausa.

2018 m. vasaros sezonu Lietuvos oro uostuose skrydžiai buvo vykdomi 12 naujų krypčių, iš jų Vilniaus oro uoste skraidinta 8 naujomis kryptimis į Agadirą, Atėnus, Gdanską, Niurnbergą, Astaną, taip pat į Milano Malpensos ir Korfu salos oro uostus. Iš Kauno oro uosto – į Burgaso, Žironos, Riminio, Varšuvos miestų oro uostus. Šiuose oro uostuose pradėjo darbą nauji oro vežėjai „SCAT Airlines“ ir „LOT Polish Airlines“.

2018 m. žiemos sezoną Lietuvos oro uostai pasiūlys 66 kryptis. Iš Vilniaus oro uosto bus skrendama 55 maršrutais, Kauno – 19, o iš Palangos – 5 maršrutais. Numatomos naujos kryptys į Amaną, Lvovą, Kijevą, Trevizą, Boloniją, Milaną, Tel Avivą, Turku.

Skrydžių ir keleivių srautų palyginimas tarp Vilniaus, Rygos ir Talino oro uostų, 2018 m. I-III ketv.

	Skrydžiai	Pokytis su 2017 m. I-III ketv.	Keleiviai (tūkst. vnt.)	Pokytis su 2017 m. I-III ketv.
Vilnius	35757	26,5 %	3757,8	40 %
Ryga	63293	13,2%	5382,2	16,8 %
Talinas	36843	7,34 %	2273,5	13,7%

Šaltinis. Oro uostų interneto svetainės

3 lentelė

7. Išvados

- Lietuvos transporto sektorius išlaiko tvarų augimą. Atsigavus Europos Sąjungos ekonomikai ir atsiradus transporto paslaugų deficitui rinkoje, Lietuvos vežėjai tuo puikiai pasinaudojo – investavę ir išplėtę savo transporto parkus, įsitvirtino ES rinkose ir toliau didino transporto sektoriaus BPV, transporto paslaugų eksporto ir pajamų apimtį.
- Transporto ir saugojimo bendroji pridėtinė vertė didėjo 2,7 proc., transporto paslaugų pajamos – 18,2 proc., transporto paslaugų eksportas – 18,6 proc. Augo visų pagrindinių transporto paslaugų eksporto rinkų apimtys Vakarų ir Rytų šalyse.
- Krovinių vežimo sausumos transportu apimtys augo 10,7 proc. (iš viso 108,7 mln. t), iš jų padidėjo: geležinkelių transportu 9 proc. (viso 41,6 mln. t), kelių transportu padidėjo 12 proc. (viso 67,1 mln. t). Krovinių krova padidėjo: Klaipėdos uoste – 6 proc. (viso 33,5 mln. t), oro uostuose – 13 proc. (viso 10,4 tūkst. t).
- Estijos geležinkeliais ir Latvijos geležinkeliais vežamų krovinių didėjo atitinkamai 14,7 proc. ir 8,4 proc. Estijos geležinkeliais vežamos naftos apimtys didėjo 3,6 proc., 22,2 proc. padidėjo trąšų vežimai. Latvijos geležinkeliais vežamos naftos, trąšų apimtys mažėjo atitinkamai 11 proc. ir 10,1 proc.
- Klaipėdos uosto krovos augimas siejamas su 52,9 proc. išaugusia konteinerių (iki 6,21 mln. t) krova, augimas buvo sparčiausias rytinės Baltijos pakrantės uostuose.
- Valstybės sienos kirtimas: per Lietuvos–Baltarusijos PKP transporto priemonių srautas padidėjo 1,1 proc. (viso 1791,7 tūkst. vnt.), per Lietuvos–Rusijos PKP sumažėjo 2,9 proc. (450,6 tūkst. vnt.).

8. Keleivių srautas Lietuvos oro uostuose augo 22,4 proc. (viso 4,76 mln. kel.). Didžiausias 40 proc. augimas pasiektas Vilniaus oro uoste, Palangos oro uoste aptarnautų keleivių skaičius išaugo 4,7 proc., Kauno oro uoste – 22 proc. mažėjo.